

Årsredovisning 2020

Psykiatri Halland

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Regionfullmäktiges fokusområden	7
2.1	Hög attraktivitet	7
2.2	Ökad konkurrenskraft	7
2.3	Stärkt delaktighet	7
2.4	Bättre digital tillgänglighet	8
2.5	Nära och sammanhållen vård	9
2.6	Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård	12
2.7	Kompetensförsörjning	13
2.8	Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning	14
3	Verksamhet	15
3.1	Hälso- och sjukvård	15
4	Medarbetare	17
4.1	Personalomsättning	17
4.2	Sjukfrånvaro	17
4.3	Inhyrd personal	19
5	Ekonomi	20
5.1	Ekonomiskt resultat	20
5.2	Investeringar	23

Bilagor

Bilaga 1: Miljööredovisning 2020

Bilaga 2: Digitaliseringsbokslut 2020

1 Sammanfattning

Psykiatri Halland har under året levererat en god och patientsäker vård med kontrollerad kostnadsutveckling. Förvaltningens arbete har präglats av ett starkt fokus på vårdkvalitet, arbetsmiljö och en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förvaltningen har arbetat utifrån regionfullmäktiges fokusområden och tillhörande uppdrag. Till största delen har uppdragen genomförts. De få uppdrag och aktiviteter som inte fullt ut har kunnat genomföras under året har tagits med i planeringen för 2021.

Förvaltningen har under pandemin stöttat Hallands sjukhus med personal, vilket bland annat skett genom tillfällig stängning av Piva i Varberg under sommaren. Trots pandemin och medarbetare som har varit behjälpliga på Hallands sjukhus syns endast en liten nedgång i produktionen i jämförelse med 2019, cirka 4 procent färre besök. En stor framgång har varit förvaltningens förmåga att anpassa och ställa om verksamheten utifrån aktuell situation, vilket bland annat lett till att distansbesöken ökat med 8 700 procent i jämförelse med 2019.

Förvaltningen har under året arbetat kontinuerligt med kunskapsspridning både inom och utanför verksamheten. Psykiatri finns med i ett flertal olika sammanhang tillsammans med samhällsaktörer och vårdgrannar för att bidra med specialistkompetens och kunskap.

Under året har psykiatri aktivt deltagit i olika projekt och processer som utgått från patientens/brukarens och de närståendes perspektiv med det övergripande målet att öka delaktigheten, göra patienten och dess företrädare till medskapande samt att tydliggöra samband och sammanhang inom vården.

Utöver detta har Psykiatri Halland etablerat ett nyhetsbrev som riktar sig till samverkanspartner och vårdgrannar. Genom nyhetsbrevet har Psykiatri Halland utvecklat en stark profil som kunskapsbärare i arbetet mot psykisk ohälsa.

Psykiatri Halland har under 2020 gett ut fem uppskattade nummer och har i slutet på året cirka 3 000 läsare, främst i Halland men också i riket.

Ekonomi

Årets resultat blev 5 miljoner kr, jämfört med –19 miljoner 2019. Den stora förbättringen förklaras främst genom att förvaltningen har lyckats få in högre intäkter än budget och fått god kontroll på kostnadsutvecklingen.

Personal

Sjukfrånvaron uppgår till ca 8 procent.

Sjukfrånvaron ligger generellt och i likhet med tidigare år över förvaltningens målvärde. Dock förekommer stora variationer mellan verksamheterna. Den korta sjukfrånvaron har påverkats negativt av pandemin. Trots pandemin skiljer endast 1 procent mot 2019.

Personalomsättningen uppgår till 11,5 procent.

Den strategiskt viktigaste frågan inom medarbetarperspektivet är fortsatt kompetensförsörjning, att behålla och rekrytera medarbetare samt att arbeta med utvecklad arbetsfördelning.

Vi kan också notera att trots ökad sjukskrivningsnivå och högre personalomsättning än målvärdet har bemanningskostnaderna minskat. Ett antal olika faktorer har sammantaget bidragit till denna positiva utveckling, bland annat ett utvecklat arbete med ledning, styrning och bättre former för uppföljning.

Verksamhet

Generellt sett har förvaltningen haft en stabil och relativt konstant produktion. Pandemin har gjort att det under året varit svårt att uppskatta produktionen och osäkerhetsfaktorn i kort och långt perspektiv har varit stor. Initialt sågs en kraftig påverkan på produktionen som en direkt följd av pandemin. Nedgången i produktionen avstannade under sommaren och har sedan dess varit i paritet med tidigare år. De digitala besöken har ökat markant under året. Trots pandemin har Psykiatrien Halland lyckats upprätthålla god produktion och god patientsäkerhet.

Förvaltningen bedöms inte ha någon ”vårdskuld” som följd av pandemin. Däremot har besök vid minnesmottagningen och gruppbesök inom BUP inte kunnat utföras som planerat, som en direkt följd av pandemin.

Covid-19, ur psykiatrins perspektiv

Året har till stor del varit påverkat av spridningen av det nya coronaviruset och samhällets utveckling som en följd av detta, vilket har tagit mycket resurser i anspråk. En stor del av den planerade utvecklingen i Region Halland och i förvaltningen, har under pandemin pausats och startats med kort varsel.

Händelseförlopp

Mellan 13 mars och 20 maj befann sig psykiatrin i stabsläge och följde händelseutvecklingen noggrant. Under denna period var osäkerhetsfaktorn hög och informationsbehovet stort. Under perioden arbetade förvaltningen intensivt för att hitta rutiner och arbetssätt för att kunna återuppta ordinarie verksamhet i så normal utsträckning som möjligt, utifrån rådande omständigheter.

Under sommaren behövde Psykiatrin Halland bidra med personal till Hallands sjukhus för att kunna hantera covid-19. En handfull medarbetare från förvaltningen tjänstgjorde på Hallands sjukhus. För att möjliggöra detta stängdes den psykiatriska intensivvårdsavdelningen i Varberg mellan vecka 24 och 36. Då söktrycket på kliniken i Varberg varit avsevärt lägre än tidigare perioder bedömdes detta vara den mest lämpliga åtgärden. Beläggningen i Varberg har, trots stängningen av Piva, varit hanterbar och som helhet har den psykiatriska vården kunnat bedrivas i normal utsträckning under sommaren.

Under hösten ökade åter smittspridningen hastigt och Halland fick lokala restriktioner med följden att en stor del av dem som har möjlighet att arbeta på distans ska göra det och att fysiska kontakter ska begränsas i så stor utsträckning som möjligt. Detta innebar att mycket inplanerad utveckling, planeringsdagar osv fick ställas in eller ställas om samt att distansmöten nyttjades i större utsträckning.

Under årets sista månader förvärrades smittspridningen i Halland med ökad belastning på Hallands sjukhus som en följd av detta. Psykiatrin har under årets sista månader planerat för betydande anpassning av egen verksamhet för att kunna stötta Hallands sjukhus utifrån aktuell situation.

Påverkan på produktion

Under pandemins inledande skede sågs kraftigt minskat antal besök som en följd av invånarnas egen oro, verksamhetsanpassningar (exempelvis inställda gruppbesök) samt hög sjukfrånvaro hos medarbetarna. Sedan juni har produktionen varit i paritet med tidigare perioder. Tillgängligheten har varit oförändrad, trots pandemin. Begränsningar kring möten och sammankomster har haft stor påverkan på planerade utvecklingsaktiviteter. Att produktionen har kunnat hållas på normala nivåer beror till stor del på att förvaltningen lyckats ställa om stora delar av verksamheten till distansmöten.

Framtid

För många innebär pandemin en stor påfrestning i livssituationen. Hur och i vilken omfattning invånarna i Halland kommer att påverkas med psykisk ohälsa som följd är för tidigt att uttala sig om. Erfarenheter från tidigare kriser har visat att behovet av psykiatriska insatser varit stort för de individer som påverkats negativt av krisen.

Ofta blir konsekvenserna tydliga först när själva krisen har nått sin kulmen och avtagit. Det finns risk för att vi kommer se en ökad psykisk ohälsa i samhället som en följd av pandemin. Diskussioner inom detta område förs även inom ramen för den samverkan med idéburna och ideella organisationer (civilsamhället) som förvaltningen aktivt deltar i.

Eftersom det ännu är svårt att bedöma de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av pandemin är det väsentligt för Psykiatri Halland att fortsätta prioritera en hållbar ekonomi i balans och god vårdkvalitet. På det viset stärks förmågan att hantera framtida vårdbehov, kommande investeringsutmaningar och oförutsedda händelser.

Det är också av stor vikt att Psykiatri Halland fortsatt kontinuerligt anpassar verksamheterna utifrån befintliga resurser avseende exempelvis lokaler, så att man har möjlighet att möta framtidens vårdbehov.

Positiva effekter

Digitaliseringen inom verksamheten har tagit flera steg framåt. Vi kan bland annat se en betydande utveckling när det gäller distanskontakter och digitala mötesformer, 8 700 procents ökning jämfört med 2019. Den digitala kompetensen inom förvaltningen har stärkts som en följd av pandemin. I dagsläget är det helt naturligt att ta ett digitalt möte både med kollegor och med patienter. Under årets sista månader har flera mottagningar haft mer än 25 procent av det totala antalet besök på distans.

2 Regionfullmäktiges fokusområden

2.1 Hög attraktivitet

Förvaltningen har inga tilldelade uppdrag inom detta fokusområde.

2.2 Ökad konkurrenskraft

Förvaltningen har inga tilldelade uppdrag inom detta fokusområde.

2.3 Stärkt delaktighet

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande två uppdrag:

1. Förvaltningen ska delta aktivt i samhällsutvecklingen som en kunskapsbärande organisation.

Förvaltningen har under året arbetat kontinuerligt med kunskapsspridning både inom och utanför verksamheten. Psykiatri Halland finns med i ett flertal olika sammanhang tillsammans med samhällsaktörer och vårdgrannar för att bidra med specialistkompetens och kunskap. Utöver detta har ett digitalt nyhetsbrev tagits fram och distribuerats återkommande under året. Ett samarbete med Högskolan i Halmstad har initierats för att utveckla nya metoder för kunskapsspridning. Under året har även produktionen av ett par patientorienterade filmer påbörjats, för att ytterligare sprida kunskap.

Uppdraget är genomfört

2. Psykiatri Halland ska utreda idéburna organisationers möjlighet att göra insatser för invånarna – insatser som i första hand inte behöver specialistkompetens, men där alternativa sammanhang saknas.

Arbetet med att utveckla samverkan med idéburna organisationer har pågått under året inom ramen för den regionala plattformen ”Bästa samverkansplatsen”. Ett antal digitala möten har genomförts med inriktning på vilka insatser som kan lämnas av vem/vilka i den gemensamma strävan att säkra välfärdsåtagandet. Mycket av diskussionerna har varit kopplade till covid-19 och dess olika konsekvenser för samhället.

Insatserna under 2020 har stärkt förutsättningarna för samverkan mellan psykiatri och idéburna organisationer. Antalet medverkande organisationer, i kombination med de komplexa behov som finns, talar för att arbetet behöver bedrivas utifrån ett långsiktigt tidsperspektiv.

Uppdraget är genomfört

2.4 Bättre digital tillgänglighet

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande fyra uppdrag:

1. Psykiatrin Halland ska fortsätta utveckla webbtidboken så att invånarna kan använda tjänsten på ett patientsäkert sätt.

Webbtidboken är implementerad i samtliga verksamheter och används på ett patientsäkert sätt, utifrån rådande förutsättningar. Detta innebär att det i dagsläget erbjuds ett mer begränsat antal ombokningsbara, helt öppna tider jämfört med den ursprungliga ambitionen. Förvaltningen har under året lyft problematiken kring webbtidbok och patientsäkerhet till Regionkontoret. I den fortsatta utvecklingen behöver de patientsäkerhetsrisker som identifierats i verksamheterna tas i beaktning innan tjänsten kan användas fullt ut.

Uppdraget är genomfört

2. Psykiatrin Halland ska fortsätta arbetet med att utveckla digitala vårdmöten.

Under året har förvaltningen utvecklat arbetssätt och rutiner för distansvård, vilket har blivit en naturlig del av det ordinarie vårdutbudet. Distansvård omfattar antingen video *eller* telefon. Det väsentliga är att innehållet i mötet ska motsvara innehållet i ett fysiskt besök. På helåret har cirka 13 procent av alla vårdkontakter skett digitalt, med kraftig ökning under våren och hösten, som en följd av pandemin. Av dessa var 20 procent via video och 80 procent per telefon. Under hösten har en betydande del av öppenvården skett på distans, vilket inneburit att vi har kunnat upprätthålla kontinuitet i vården för de patienter som utifrån oro för virusmitta har kunnat fortsätta få sin vård. Det har också inneburit minskad smittspridning inom personalgrupperna.

Inom öppenvårdsklinikerna arbetas det kontinuerligt för att arbetsformen ska bli mer etablerad och inom heldygnsvården finns möjlighet att använda digitala vårdmöten för att kommunicera med inneliggande patienter, utifrån smittförebyggande syfte. Det pågår även ett arbete för att kunna använda distansvård via video under jour. Arbetet kommer att fortsätta utvecklas under 2021.

Uppdraget är genomfört

3. Psykiatrin Halland ska fortsätta arbetet med att utveckla plattformen för självskattning.

Under året har utvecklingen fortlöpt utifrån förutsättningarna i de tekniska plattformarna som används för självskattning: ”Blå appen” inom barn- och ungdomspsykiatrin och ”Psykiatrin i fickan” inom vuxenpsykiatrins öppenvård. Ett flertal nya instrument har integrerats i plattformarna under året. Arbetet innebär både administrativa och kvalitetsmässiga fördelar, både för patient och för behandlare och förväntas även påverka ledtiderna på ett positivt sätt.

Uppdraget är genomfört.

4. Psykiatri Halland ska arbeta med att införa journal på nätet.

Arbetet har skjutits på framtiden, delvis som en följd av covid-19, men även i väntan på en förstudie från Regionkontoret med förutsättningar och erfarenheter från andra regioner kring införandet av journal via nätet inom psykiatri. Arbetet har kunnat återupptas under årets senare del och förvaltningen planerar att införa detta 2021.

Uppdraget är delvis genomfört

2.5 Nära och sammanhållen vård

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande fem uppdrag:

1. Psykiatri Halland ska delta i utredningen om Morgondagens hälso- och sjukvårdsstruktur (MHSS).

Förvaltningen följer resultatet av utredningen och deltar med expertstöd vid behov. Som en följd av covid-19 har utredningen för psykiatri del varit avstannad. Utredningen finns med i förvaltningens planering för 2021.

Uppdraget är delvis genomfört

2. Verksamheterna inom psykiatri ska fortsätta att tillsammans och med vårdgrannar delta i arbetet med att utveckla utskrivningsprocessen.

Förvaltningen har under året bland annat arbetat för att utveckla utskrivningsprocessen och är representerad i regiongemensamma strategiska forum.

Ett kontinuerligt arbete pågår utifrån riktlinjen *Trygg och effektiv utskrivning* och handhavandet av it-systemet Lifecare. Arbetet sker i nära samarbete mellan öppen- och heldygnsvård.

Vuxenpsykiatriens heldygnsvård har under året arbetat med att öka närståendes delaktighet i vården genom att erbjuda samtal i samband med in- och utskrivning. Arbetet har till stor del påverkats av rådande pandemi. Närståendes medverkan vid in- och utskrivning erbjuds i varierande grad i verksamheten. Ett arbete har under året pågått för att klargöra hur vi, via patientjournalen, kan följa och utvärdera i vilken omfattning närstående erbjuds och deltar i in- och utskrivningsprocessen. Detta arbete kommer att fortsätta under 2021.

Under året har även ett arbetssätt med gemensamma ronder mellan öppenvård och heldygnsvård utvecklats, vilket innebär en utvecklad utskrivningsprocess.

Uppdraget är genomfört

3. Psykiatrin Halland ska arbeta med att förbättra vårdflödet mellan verksamheterna.

En viktig del i arbetet har under året varit att förbättra kommunikationen mellan verksamheter och mellan yrkesgrupper utifrån patientens behov.

Vuxenpsykiatrin har under året förbättrat kommunikationen mellan läkare i olika verksamheter med fokus på samplanering i akuta situationer, samråd kring patienter med stora vårdbehov samt medicinska ordinationer. Under året har det skett dagliga avstämningar på ledningsnivå och regelbundna förbättringsmöten, vilket påverkat kommunikationen positivt mellan heldygnsvård och öppenvård. Verksamheterna har exempelvis utvecklat gemensamma ronder via videoteknik och gemensamma läkarmöten med fokus på förbättrat samarbete.

Under året har även en ny rutin tagits fram kring planerad inläggning och en rutin för kommunikation mellan verksamheterna i de fall då en patient söker heldygnsvården akut, men inte behöver läggas in.

Under året har heldygnsvården tillsammans med öppenvården utvecklat remissförfarandet mellan verksamheterna. Kommunikationen har förbättrats mellan verksamheterna både på ledningsnivå och direkt mellan berörda läkare. Öppenvården och heldygnsvården har inrättat regelbundna pulsmöten för att hantera gemensamma frågor.

Öppenvården har tagit fram och implementerat en ny akutrutin, vilket underlättat och tydliggjort flödet.

Vuxenpsykiatrin har under året implementerat ett nytt verktyg för gemensam schemaplanering av läkare mellan heldygnsvården och öppenvården vilket har bidragit till bättre administrativt flöde mellan verksamheterna.

En ny rutin för samarbete mellan BUP och vuxenpsykiatriska öppenvården har tagits fram och implementerats under året, vilket leder till ett förbättrat flöde dem emellan.

Heldygnsvården har under året infört brukarstyrd inläggning på avdelning 22, med positivt resultat, både från patienter och från personal. Starten av brukarstyrd inläggning på avdelning 19 har blivit försenad på grund av covid-19. Förseningen beror främst på att utbildningsinsatser från närliggande regioner inte har kunnat genomföras. Det är därför oklart när starten på avdelning 19 kan ske. Preliminär start är våren 2021. Arbetet kommer att utvärderas under 2021.

Uppdraget är genomfört

4. Verksamheterna inom psykiatrin ska fortsätta att utveckla samt tydligare följa upp befintliga vårdprocesser.

Under året har ”En väg in för barn och unga med psykisk ohälsa” blivit politiskt beslutat och ska etableras inom BUP. Organisationen förväntas innebära en tydligare och mer strömlinjeformad process för barn och unga med psykisk ohälsa. En arbetsgrupp har under året planerat för start av verksamheten, som beräknas kunna bli under första kvartalet 2021.

Inom BUP har respektive öppenvårdsmottagning under året sett över sin organisation och gjort upp en plan för att förbättra tillgänglighet till nybesök och första besök/behandling. Arbetet ska fortsätta 2021.

BUP har under året fortsatt med implementering av framtagen traumariktlinje på mottagningarna. Riktlinjen följs upp 2021.

BUP hade under året planerat att utveckla arbetet med gruppverksamhet. På grund av pandemin har den fått anpassas till digitala lösningar.

Den vuxenpsykiatriska öppenvården har under året påbörjat beskrivning och definition av insatser som erbjuds till olika patientgrupper samt bidragit till att skapa ett standardiserat vårdförlopp för adhd och depression/ångest. Materialet kommer på remiss första kvartalet 2021 för att sedan implementeras. Vidare har den vuxenpsykiatriska öppenvården under året vidareutvecklat suicidprevention och bedömningsprocessen vid nybesök, delvis som ett sätt att kunna möta den väntade ökningen av psykiatriska problem kopplad till pandemin. Öppenvården har under året haft en ökad andel ”snabbspår” för psykologutredning för adhd.

Heldygnsvården har under året arbetat för att fysisk aktivitet ska erbjudas på avdelningarna, där både patienter och personal har möjlighet att delta. Detta arbete har på grund av pandemin inte kunnat prioriteras. Det finns dock vissa avdelningar som erbjuder fysisk aktivitet till patienterna men inte i den omfattning som är tänkt. Aktiviteten fortsätter 2021.

Uppdraget är genomfört

5. Verksamheterna inom psykiatrin ska minska administrationen för behandlande personal.

Arbetet har skett kontinuerligt under året och handlar till stor del om att utveckla och strömlinjeforma administrativa rutiner och hitta digitala lösningar för minskad administration.

BUP har under året tagit fram och implementerat en rad nya rutiner och mallar för det administrativa arbetet. Bland annat en ny rutin för inhämtande av skolmaterial, ny rutin för intyg, ny mall för nybesök och ny mall för behandlingssamtal och läkemedelsuppföljning.

Uppdraget är genomfört

2.6 Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande tre uppdrag:

1. Stödja Regionkontoret i arbetet med att utveckla beställning, uppdrag och uppföljning av den specialistpsykiatriska vården.

Psykiatrin har under året haft en utsedd representant för arbetet och varit tillgänglig för Regionkontoret. Arbetet har under året dock inte berört förvaltningen, varvid arbetsinsatsen från förvaltningens sida har varit låg.

Uppdraget är genomfört.

2. Arbeta för att förbättra medarbetarnas kompetens inom suicidprevention.

Under året har arbete pågått för att införa den reviderade riktlinjen för suicidprevention i verksamheterna. En betydande del i detta är en utbildningsinsats till medarbetarna. Ett utbildningsmaterial har tagits fram tillsammans med Hallands suicidpreventionssamordnare och klinikernas MLA (medicinskt ledningsansvariga). Materialet ska kunna användas gemensamt inom både heldygnsvården och öppenvården. Heldygnsvårdens internutbildning har under året haft suicidprevention som fokus. Rådande pandemi har gjort att planerade utbildningar har försenats. Utbildningarna kommer att fortsätta 2021.

Öppenvården har under året vidareutvecklat arbetssätt kopplade kring suicidprevention och genomfört utbildningssatsningar på distans, där runt 30 medarbetare har fått fördjupad kunskap. Den ursprungliga planen att utbilda 100 medarbetare i storgrupp förhindrades av pandemin. I stället har en ny struktur med lokala seminarieledare förberetts. Öppenvården har även påbörjat arbetet för en filminspelning kring säkerhetsplanering för suicidnära patienter.

Inom heldygnsvården har det under året pågått ett arbete för att strukturera dokumentationen avseende suicidriskbedömning i omvårdnadsjournalen. Arbetet kommer framöver att involveras i verksamhetens övergripande revidering av suicidpreventionsprogrammet.

Under året har en IVO-tillsyn av öppenvårdens suicidpreventiva arbete skett, där verksamheten fick positivt omdöme.

Uppdraget är genomfört

3. Skapa en bättre sammanhållen och mera flexibel verksamhet som leder till ökad kontinuitet och trygghet för patienterna.

Arbetet har under året skett genom en rad olika insatser av utredningskaraktär där resultatet förväntas leda till bättre sammanhållen vård med ökad kontinuitet och trygghet för patienterna. En stor del av tänkta aktiviteter har blivit påverkade av pandemin. Under året har bland annat följande aktiviteter genomförts:

- Vuxenpsykiatrin har utrett förutsättningarna för en utökad dagsjukvård. Befintliga lokaler som dagsjukvården i dag disponerar planeras till annan

verksamhet 2022. Detta har lett till att ett utvecklingsarbete har initierats om en omställning till mer mobil verksamhet som i större utsträckning möter patienter i hemmet. Utvecklingen kring mobila lösningar fortgår 2021.

- Vuxenpsykiatri har utrett förutsättningarna för att öka tillgängligheten inom substitutionsvården. Beslut har under året fattats om att utöka verksamheten under 2020. Resurstillskott finns i budget 2021 och nya lokaler planeras både i Varberg och Halmstad.
- En utredning kring framtidens rättspsykiatri har genomförts och ett konkret förslag har tagits fram. Förslaget förväntas få både kvalitetsmässiga och ekonomiskt gynnsamma konsekvenser. Arbetet fortgår under 2021.
- BUP har inventerat förutsättningarna för IGBT (internetbaserad kognitiv beteendeterapi). Arbetet fortsätter 2021 inom verksamheten ”En väg in...”
- Den vuxenpsykiatriska öppenvården har utarbetat en ny modell för hur äldrepsykiatri i Halland ska organiseras.

Uppdraget är genomfört

2.7 Kompetensförsörjning

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande fyra uppdrag:

1. Minska sjukfrånvaron

Arbete har pågått kontinuerligt under året för att minska sjukfrånvaron. Se mer under avsnittet ”Medarbetare”.

2. Förebygga hot och våld

Arbetet har pågått kontinuerligt under året. Ett antal lokaler har anpassats under året för att öka medarbetarnas säkerhet och utbildningsinsatser har skett i möjligaste mån, utifrån pandemins förutsättningar.

3. Leda utifrån kompetensbehovet

Arbetet har pågått kontinuerligt under året. Se mer under avsnittet ”Medarbetare”.

4. Främja den goda utvecklingen vad gäller ledarskapet

Arbetet har pågått kontinuerligt under året. Pandemin har inneburit stor ansträngning för framför allt första linjens chefer. Verksamheterna har infört dagliga avstämningar för att kunna stödja de verksamheter som haft extra belastning. Samtliga chefer har erbjudits handledning under året.

2.8 Minska kostnadsutvecklingstakten för att möjliggöra en långsiktigt god ekonomisk hushållning

Förvaltningen har primärt arbetat utifrån följande två uppdrag:

1. Minska kostnaderna för bemanningspersonal

Arbetet har pågått kontinuerligt under året för att kunna minska kostnaderna för bemanningspersonal. Se mer under avsnittet ”Ekonomi”.

2. Ekonomiskt utfall motsvarande budget

Status: Arbetet har pågått kontinuerligt under året för att nå ett ekonomiskt utfall motsvarande budget. Se mer under avsnittet ”Ekonomi”.

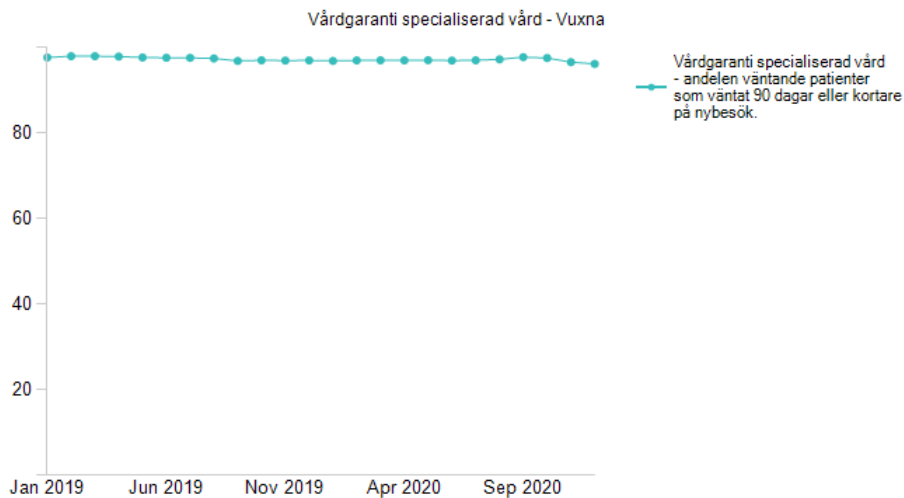
3 Verksamhet

3.1 Hälsa- och sjukvård

3.1.1 Tillgänglighet

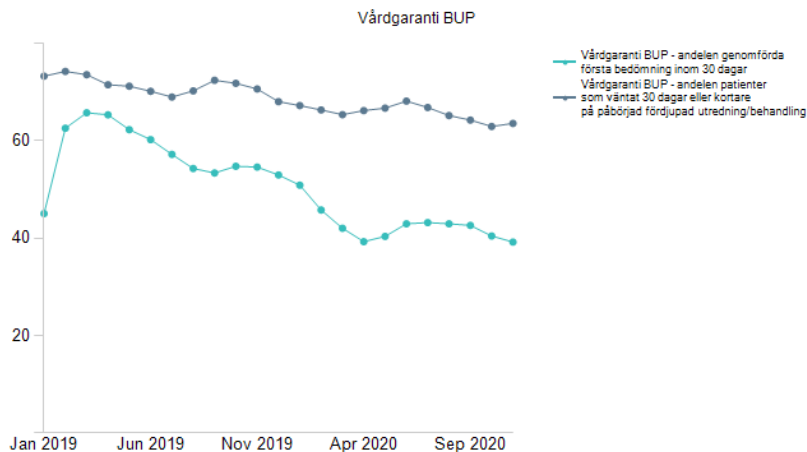
Vuxenpsykiatriska öppenvården

Tillgängligheten inom den vuxenpsykiatriska vården är fortsatt god och uppnår målet för nybesök inom 90 dagar. Under året har även tillgänglighetsåtgärder skett för att eliminera köerna till psykoterapi.

Barn och ungdomspsykiatri

Tillgängligheten inom BUP varierar mellan olika verksamheter och perioder men är i stort i paritet med tidigare nivåer. Tillgängligheten påverkas i huvudsak negativt av personalomsättning, sjukfrånvaro och ökat vårdbehov i samhället. Ett kontinuerligt arbete pågår inom kliniken för att förbättra tillgängligheten och en särskild satsning planeras inför ”Mål och budget” 2021.

3.1.2 Produktion och kvalitet

En minskning av antalet öppenvårdsbesök sågs tydligt under pandemins inledande skede (mars, april, maj) men har sedan kompenseras med distansbesök och stor flexibilitet från verksamheterna för att på helåret kunna uppnå ett totalutfall som är i princip i paritet med tidigare år. På helåret är antalet besök endast cirka 4 procent lägre än motsvarande period 2019. Dock syns en tydlig nedgång i antalet gruppbesök, som en direkt följd av pandemin.

Under året har 17 936 distansbesök skett, jämfört med endast 203 under hela 2019. Av dessa möten var cirka 20 procent distansbesöken via videolänk och 80 procent via telefon.

Antal nybesök har ökat, delvis som en följd av att vi omhändertagit fler patienter men även på grund av en bättre registrering av nybesöken.

Tack vare omställning till distans samt ett proaktivt arbete från verksamheterna har antalet uteblivande inte ökat, trots den oro som följt av pandemin.

Antalet vårdplatser har under året varit något mindre än föregående år på grund av att Piva Varberg varit stängd under sommaren för att personal behövt stötta Hallands sjukhus i pandemin.

Medelvårdtiden inom heldygnsvården har förkortats med en dag, samtidigt som antalet vårdtillfällen varit i nivå med förväntat. Detta har inneburit något färre vård dagar, vilket inneburit lite bättre beläggningsläge.

I övrigt avviker inte utfallet för indikatorerna nedan från väntat resultat och produktionen har på helheten varit relativt konstant. Trots pandemins utmaningar har förvaltningen kunnat upprätthålla god produktion, vårdkvalitet och patientsäkerhet och ingen nämnvärd "vårdskuld" har uppstått under året.

Indikatorer	2 019	2 020
Öppenvårdsbesök	135 442	130 378
Nybesök	6 776	8 216
Antal unika patienter	15 762	16 250
Uteblivande	6 445	6 248
Vårdplatser	88,1	87,8
Vårdtillfällen	2 650	2 690
Medelvårdtid	8,96	7,94
Medelbeläggning	81 %	75 %
Antal patienter på rättspsykiatriska regionkliniker	15	15
Registrerade avvikelser	1 601	1 339
Patientnämndsärenden	104	112
IVO klagomål	14	16
Lex Maria	5	6
Läkemedelsgenomgångar	21 667	23 676

4 Medarbetare

4.1 Personalomsättning

Indikator	Utfall	Målvärde
 Personalomsättning	11,51 %	10 %

Personalomsättningen ligger något högre än förvaltningens målvärde. Den ökade under årets första månader men har under hösten stabiliserats på en lägre nivå. Det råder brist på sjuksköterskor, läkare och psykologer. För övriga kompetenser råder i stort sett balans mellan tillgång och efterfrågan. Rekryteringsläget är generellt något sämre i södra delen av länet. De grupper som har högst personalomsättning är psykologer, sjuksköterskor och medicinska sekreterare. Inom gruppen sjuksköterskor har män en högre personalomsättning, inom gruppen psykologer har kvinnor högre omsättning.

Olika kompetensförsörjningsinsatser pågår, dels åtgärder för förbättringsarbeten kopplade till rekryteringsprocessen men framför allt insatser för att behålla medarbetare. Inrättandet av en regiongemensam studierektorsfunktion och ett kommande PTP-program upplevs positivt.

Förvaltningens satsning på ST-läkare har givit en positiv effekt och långsiktig planering för kompetensförsörjning avseende läkare börjar ta form. Året medarbetarundersökning visar på en upplevd ansträngande social och organisatorisk arbetsmiljö framför allt bland medarbetare i öppenvården. Arbetsmiljöförbättrande åtgärder genomförs kontinuerligt men pågående pandemi försvårar vissa insatser.

4.2 Sjukfrånvaro

Indikator	Utfall	Målvärde
 Sjukfrånvaro	8,17 %	7 %

Sjukfrånvaron ligger över förvaltningens målvärde. Dock förekommer stora variationer mellan verksamheterna.

Korttidssjukfrånvaron har ökat under året, framför allt under februari till maj och under senare delen av hösten. Den ökade korttidssjukfrånvaron beror på rådande pandemi och hörsamhet till Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Mellan- och långtidssjukfrånvaro ligger relativt konstant de senaste tre åren. Sjukfrånvaron är högre hos kvinnor, framför allt långtidssjukfrånvaro. Högst sjukfrånvaro finns i gruppen undersköterskor/skötare.

Genomgång och uppdatering av rehabiliteringsplaner har genomförts vid samtliga verksamheter men övriga planerade aktiviteter för att minska sjukfrånvaron har skjutits på framtiden beroende på rådande pandemi.

Effektiv samverkan

Pandemin har inneburit stora ansträngningar för medarbetarna och ställt stora krav på väl fungerande samverkan. För att ytterligare förstärka information, delaktighet, dialog och möjliggöra snabba lösningar av uppkomna arbetsmiljöproblem har förvaltningens samverkansgrupper haft veckovisa avstämningar utöver ordinarie samverkansmöten. Denna åtgärd har uppfattats positivt av såväl arbetsgivare som personalorganisationerna.

Arbetsskador

Under året har 102 arbetsskador rapporterats vilket är en ökning med 19 jämfört med föregående år. Majoriteten av arbetsskador som lett till sjukfrånvaro beror på smitta och pågående pandemi. Bland arbetsskador som inte lett till frånvaro är hot och våld den dominerande orsaken.

Verksamheterna arbetar kontinuerligt med att förebygga hot- och våldssituationer men möjligheterna till utbildning har varit begränsade på grund av smittrisk.

Tillbud

Antalet anmälda tillbud under 2020 är 236 vilket är en ökning med 20 jämfört med föregående år.

Ett ökat antal tillbudsanmälningar är ett led i förvaltningens strategi att arbeta med ständiga förbättringar inom arbetsmiljöområdet och att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet.

De flesta tillbudsanmälningarna är kopplade till hot och våld och psykisk överbelastning. Tillbud avseende smitta har ökat kraftigt under året av förklarliga skäl.

Arbetad tid

Närvarotiden har ökat något sedan föregående år. Förvaltningen har något fler medarbetare, den arbetade tiden har ökat och uttagna ledigheter har minskat. Ökningen är generell över verksamhetsområdena.

Mertid/övertid är 1,35 procent av den totala närvarotiden vilket är något lägre, jämfört med föregående period. Den vuxenpsykiatriska heldygnsvården har högst mertid/övertid, framför allt beroende på behovet av extravak och viss brist på sjuksköterskor.

HME-Index*

Samlat HME (hållbart medarbetarengagemang) för Psykiatri Halland är 76 vilket är samma värde som föregående mätning. Män har generellt högre HME-värde, störst skillnad vad gäller ledarskap. Chefer har högre HME-värde än medarbetarna, vilket är en önskvärd riktning.

Läkargruppen har högst HME-värden bland de olika yrkeskategorierna men variationerna mellan grupperna är små vilket också är önskvärt. Resultatet för OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö) är något högre jämfört med föregående mätning.

Det råder stora variationer mellan verksamheterna. Generellt har öppenvården lägre OSA-värden. Chefer har lägre värde jämfört med medarbetare, framför allt vad gäller tid att utföra sina arbetsuppgifter och kvinnor har lägre OSA än män. Fortsatt analys och åtgärdsarbete pågår inom verksamheterna.

*HME står för Hållbart medarbetarengagemang och bygger på nio frågor/påståenden kring motivation, ledarskap och styrning och tas fram i Region Hallands årliga medarbetarundersökning.

4.3 Inhyrd personal

Behovet av att anlita bemanningsföretag fortsätter att sjunka inom förvaltningen.

I stora drag har heldygnsvården minskat nyttjandet av bemanningssjuksköterskor, den vuxenpsykiatriska öppenvården har minskat nyttjandet av hyrläkare, medan BUP har haft ett något ökat användande av hyrläkare. Att man totalt sett har lyckats minska nyttjandet av bemanningspersonal beror till stor del på att personalsituationen varit kontrollerad i kombination med ett relativt gott rekryteringsläge.

Det har under året uppkommit en del akuta behov där det enda alternativet i ett kort perspektiv bedömts vara att anlita bemanningsföretag.

5 Ekonomi

5.1 Ekonomiskt resultat

Indikator	Ack resultat tkr	Ack budget tkr	Ack avvikelse tkr
Ackumulerad budgetavvikelse	5 237 tkr	0 tkr	5 237 tkr

5.1.1 Analys av resultatet

2020 års resultat +5 miljoner kronor är jämfört med 2019 (–15 miljoner), en resultatförbättring med knappt 20 miljoner kr. Det positiva resultatet kan till stora delar hänföras till 2019 års åtgärds paket där arbetet har fortsatt in i 2020.

Intäktsidan redovisar en positiv avvikelse på 23 miljoner (2019: 19,2 miljoner.) Avvikelserna har uppkommit under följande kontogrupper: patientavgifter, ersättning för såld vård, ersättning för personalprojekt och vårdvalsintäkter. Att intäkterna har positiv avvikelse beror bland annat på oförutsedda intäkter och intäkter som volymmässigt varit större än budgeterat. 7 miljoner kr av överskottet (projektintäkter) har motsvarande kostnader.

Kostnadssidan redovisar en negativ avvikelse med –18 miljoner (2019: –34 miljoner). Avvikelserna finns främst under personal och bemanningsföretag. Personal-kostnaderna redovisar ett överskott med 13 miljoner och en kostnadsökning med 3,5 procent. Överskottet redovisas under BUP och förvaltning gemensamt.

Den vuxenpsykiatriska verksamheten har underskott. Avvikelserna finns främst inom lönebikostnader såsom övertid, sjuklön och ob-ersättningar.

Kostnad för bemanningsföretag har minskat med 14 procent jämfört med 2019 (utfall 2020 26 miljoner, utfall 2019 30 miljoner) och avvikelse mot budget –26 miljoner kr. Jämfört med 2018 har kostnaden minskat med 11 miljoner.

I stora drag har heldygnsvården minskat nyttjandet av bemanningssjuksköterskor, den vuxenpsykiatriska öppenvården har minskat nyttjandet av hyrläkare, medan BUP har haft ett något ökat användande av hyrläkare. Att man på totalen har lyckats minska nyttjandet och kostnaden av bemanningspersonal beror till stor del på att personalsituationen varit kontrollerad i kombination med ett relativt gott rekryteringsläge.

Kostnader för köpt vård har ökat med 1 miljon kr jämfört med 2019, dock med en positiv budgetavvikelse på knappt 1 miljon. Ökningen har skett inom BUP med 3,5 miljoner på grund av en samfinansiering med kommun för en behandlingshemsplacering i ett enskilt fall.

Oförändrat utfall inom rättspsykiatri ger ett budgetöverskott på drygt 3 miljoner. Vidare har kostnaderna för privata terapier och behandlingshemsplaceringar inom vuxenpsykiatri minskat med drygt 2 miljoner och en positiv budgetavvikelse med drygt 1 miljon kr.

Enligt de regionövergripande anvisningarna ska budget och utfall även följas upp på uppdragsnivå enligt nedan.

Uppföljning per uppdrag:

Allmän psykiatri –5,2 miljoner kr (2019 –15,9 miljoner kr)

Underskottet består främst av kostnader för anlitade av bemanningspersonal, –23 miljoner kr i budgetavvikelse.

Även köpt vård (inom BUP) redovisar en negativ avvikelse med –2,5 miljoner.

Intäkterna blev 14 miljoner kr högre än budget. Här finns överskott som delvis finansierar underskott under personalkostnader och övriga driftskostnader motsvarande 7 miljoner kr.

Vidare redovisas överskott på personal under förvaltning gemensamt.

Rättspsykiatri 4 miljoner kr (2019 +2,5 miljoner)

Inför året förstärktes budgeten för uppdraget utöver index, med samma kostnad för köpt vård som förgående år. Med en budget i balans för egen drift har överskottet ökat med 1,5 miljoner kr för uppdraget.

Den rättspsykiatriska avdelningen, placerad i Varberg med 12 platser, har varit fullbelagd större delen av året, vilket har inneburit att LRV-patienter har vårdats på icke LRV-avdelningar även under 2020. (LRV = lagen om rättspsykiatrisk vård)

Under året inleddes även planeringsarbete som syftar till att utveckla den rättspsykiatriska vård som bedrivs i Halland och med inriktning återanpassning till samhället.

Vårdval specialistvård 6,5 miljoner kr (2019 3,3 miljoner)

Det positiva resultatet för året och förbättringen förklaras helt av ökade vårdvalsintäkter (utfall 2020 44,1 miljoner, 2019 42,4 och 2018 30,5 miljoner) och lägre bemanningskostnader jämfört med 2019.

5.1.2 Resultaträkning

	Ack utfall 2020	Ack budget 2020	Diff mot budget	Ack utfall 2019
Intäkter	734	711	23	695
Personal	– 542	– 555	13	– 523
Köpt vård	– 38	– 38	1	– 36
Bemanning	– 26	0	– 26	– 30
Övr kostnader	– 123	– 117	– 6	– 120
S:a kostnader	– 729	– 711	– 18	– 710
Nettokostnader	5	0	5	– 15

5.1.3 Kostnads- och intäktsutveckling

Ack utfall föregående år	Ack utfall i år	Skillnad mot föregående år	Ack budget årets	Diff. mot budget	Kostn. utv. mot föreg. år	Budg. kostn. utv.	Skillnad mot budget
-709 692 tkr	-728 567 tkr	-18 875 tkr	-710 828 tkr	-17 739 tkr	2,7 %	0,2 %	-2,5 %

Nämndens kostnadsutveckling under året uppgår till 2,7 procent, motsvarande siffra 2019 var 2,8 procent. Utfallet är 2,5 procentenheter högre än den budgeterade kostnadsutvecklingen.

Den negativa avvikelser beror främst på högre kostnadsökningar än budgeterat för bemanningspersonal. Vidare har förvaltningen haft kostnader för projekt som finansieras med obudgeterade intäkter motsvarande 1 procent.

Nämndens intäktsutveckling under året uppgår till 5,6 procent mot budgeterad ökning med 2,3 procent. Utfallet är drygt 3 procent högre än den budgeterade intäktsökningen. Den positiva avvikelser beror främst på högre intäkter inom vårdvalet, ersättning för såld vård och intäkter för projekt som har motsvarande kostnad.

5.1.4 Resultathantering

Psykiatri Halland har två planerade utvecklingsområden som skulle gynnas positivt av att nämnden överskott överförs till påföljande år. Utvecklingen utgår från regionfullmäktiges mål och ligger i linje med intentionerna i God och nära vård.

Inom vuxenpsykiatri

Utveckling av den rättspsykiatriska vården.

Målet är att fler ska kunna få slutfasen av sin vård förlagd till Halland för att på så sätt underlätta återanpassningen till samhället. En sådan inriktning innebär uppenbara fördelar både för den enskilde individen och för organisationen som då ges möjligheter att specialisera sig utifrån ett samlat och ökat behov. Utvecklingen kommer på sikt att få kvalitativt och ekonomiskt fördelaktiga konsekvenser. Utmaningen är mer detaljerat beskriven i förvaltningens planeringsanalys 2022 och med årets överskott skulle processen kunna fortsätta 2021 utan att tappa fart.

Inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP)

Förbättring av tillgänglighet till nybesök.

Ett utvecklingsarbete har inletts inom BUP för att förbättra tillgängligheten. En del av arbetet kommer troligtvis att innefatta köp av tillfälliga och tydligt avgränsade insatser för att åstadkomma ett ännu bättre flöde, exempelvis i form av psykologutredningar. Möjligheterna att genomföra insatser enligt ovan kommer att

vara av stor betydelse för BUP:s möjligheter att förbättra tillgängligheten. Årets överskott skulle underlätta detta utan att påverka övrig produktion eller arbetsmiljö negativt.

5.2 Investeringar

Under året har öppenvårdsverksamheten i Falkenberg, både BUP och vuxenpsykiatri, flyttat in i nya lokaler. Vidare har lokalerna i Laholm renoverats. Dessa två aktiviteter står för drygt hälften av investeringskostnaderna.

Underskottet förklaras av svårigheter med periodiciteten av investeringsfakturorna vid flytten i Falkenberg, tillkommande kostnader för flytten i Kungsbacka som belastar 2020 samt ett antal akuta möbelinvesteringar för sönderslagna möbler på heldygnsvården.

Investeringstabell

Investeringar (Mnkr)	Ack. utfall	Årsbudget	Avvikelse
Utrustning/inventarier	- 5,8	- 4,1	- 1,7
Immateriella tillgångar	0	0	0
Fastigheter (används enbart av Region-fastigheter)	0	0	0
TOTAL	- 5,8	- 4,1	- 1,7